

<http://www.edicions.ub.edu/revistes/dialectologiaSP2024/documentos/1953.pdf>

Dialectologia. Special issue, 12 (2024), 237-272.

DOI: 10.1344/Dialectologia2024.2024.8

Fruzsina S. VARGHA

HUN-REN Hungarian Research Centre for Linguistics, Budapest, Hungary

fruzsa@gmail.com

ORCID: 0000-0001-7204-4094

HUNGARIAN DIALECT CLASSIFICATIONS

Language-code: ISO 639-1 hu, ISO 639-2 hun

Abstract

This paper presents a historical overview of the classification of Hungarian dialects. Ten classification attempts are presented with various conceptual and methodological backgrounds. Simonyi (1889) made a systematic comparison of Hungarian dialects based on phonological variables. The first detailed classification was made by Balassa (1891), based on dialect surveys. His map of dialect areas was republished several times with slight modifications; in its last form (Kálmán 1966), it still appears in Hungarian textbooks. Laziczus (1936) took a structuralist approach that was further developed by Imre (1971) who also applied quantitative methods for the identification of dialect types. Juhász's (2001) classification, distinguishing ten dialect regions, and synthesising and refining previous work is nowadays the accepted classification of Hungarian dialects. These dialect regions were later partially confirmed by automatic classifications based on computerised ethnographic atlas data (Borsos 2011, 2017) and dialectometric studies of integrated computerised Hungarian dialect atlases (Vargha-Kocsis 2016, Vargha 2017).

Keywords: Hungarian, isoglotic dialectology, linguistic geography, dialect classification, dialectometry

CLASSIFICACIONS DIALECTALS DE L'HONGARÈS

Resum

Aquest article presenta una visió històrica de la classificació dels dialectes hongaresos. Es presenten deu intents de classificació amb diferents antecedents conceptuals i metodològics. Simonyi (1889) va fer una comparació sistemàtica dels dialectes hongaresos a partir de variables fonològiques. La primera classificació detallada la va fer Balassa (1891), a partir d'enquestes dialectals. El seu mapa de zones dialectals va ser reeditat diverses vegades amb lleugeres modificacions; en la seva darrera edició (Kálmán 1966), encara apareix als llibres de text hongaresos. Laziczus (1936) adoptà un enfocament estructuralista que va ser desenvolupat per Imre (1971), el qual també va aplicar mètodes quantitius per a la identificació de tipus dialectals. La classificació de Juhász (2001), que distingia deu regions dialectals i que sintetitza i perfecciona els treballs anteriors, és avui la classificació acceptada dels dialectes hongaresos. Aquestes regions dialectals van ser posteriorment confirmades parcialment

mitjançant classificacions automàtiques basades en dades d'atles etnogràfics informatitzats (Borsos 2011, 2017) i estudis dialectomètrics d'atles de dialectes hongaresos informatitzats integrats (Vargha-Kocsis 2016, Vargha 2017).

Paraules clau: hongarès, dialectologia isoglòtica, geografia lingüística, classificació dialectal, dialectometria

MAGYAR NYELVJÁRÁSI KLASSZIFIKÁCIÓK

Absztrakt

Jelen tanulmány a magyar nyelvjárások osztályozásának történetét tekinti át. Tíz osztályozási kísérletet mutat be különböző fogalmi és módszertani háttérrel. A magyar nyelvjárások szisztematikus összehasonlítását és osztályozását Simonyi valósította meg történeti fonológiai alapokon (1981). A magyar nyelvjárások első részletes osztályozását Balassa József (1891) végezte el nyelvjárási felmérések alapján. A magyar nyelvjárási területeket bemutató térképét kisebb módosításokkal többször újra kiadták; legutóbbi formájában (Kálmán 1966) ma is szerepel a középiskolásoknak szánt magyar tankönyvekben. Lazicius (1936) strukturalista megközelítést alkalmazott, ezt fejlesztette tovább Imre (1971), aki kvantitatív nyelvföldrajzi vizsgálatok alapján vállalkozott a nyelvjárástípusok azonosítására és elemzésére. Juhász (2001) tíz nyelvjárási régiót megkülönböztető, a korábbi munkákat szintetizáló és finomító osztályozása ma a magyar nyelvjárások elfogadott osztályozása. Az általa azonosított nyelvjárási régiókat később részben megerősítették a számítógépes néprajzi atlaszadatokon alapuló automatikus osztályozások (Borsos 2011, 2017) és az integrált számítógépes magyar nyelvjárási atlaszok dialektometriai vizsgálatai (Vargha-Kocsis 2016, Vargha 2017).

Kulcsszók: magyar nyelvjárások, klasszikus dialektológia, nyelvföldrajz, nyelvjárások osztályozása, dialektometria